

Izšla vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori
3657 S. Lawndale Ave.

Office of Publication:
3657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXIII.

Chicago, Ill., petek, 10. oktobra (October 10), 1930.

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 239

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Država Wisconsin pohvaljena na konvenciji. Resolucija o socialnem zakonodajstvu proti brezposelnosti.

Boston, Mass. — Wisconsin, edina država v Uniji, ki je oficijelno naklonjena organiziranemu delavstvu, je bila pohvaljena kot taka v sredo na konvenciji Ameriške delavske federacije v Bostonu. John P. Frey, predsednik departmanta kovinskih strokov, je dejal, da je Wisconsin edina država, ki je doslej prepovedala "yellow dog" pogodbe med delodajalci in neorganiziranimi delavci. Frey je ljuto kritiziral odlok vrhovnega sodišča v Massachusettsu, ki je izjavilo, da je vsak zakon, ki je naperjen proti "yellow dog" kontraktom, neustaven — še predno je bil sprejet kak tak zakon v tej državi.

Konvencija je poplavljena z resolucijami. Ena prvih, ki so bile predložene, je bila za modifikacijo prohibicijskega zakona in legaliziranje lahkega vina in piva; druga resolucija zahteva direktno odpravo 18. amendmanta.

Delegat Thomas A. Slavens iz Newporta, R. I., je predložil resolucijo, naj federacija podpira kampanjo za federalno zavarovanje proti brezposelnosti.

Nadaljnje resolucije zahtevajo finančno pomoč za organiziranje krojaških delavcev v industriji ženskih oblačil, nategnjenost starostne meje pri upoševanju namencev v službi zvezne vlade, protest proti taktiki lastnikov veržinskih prodajalnic napram s službenim, protest proti taktiki železniške Union Pacific, odobritev nameravanega zveznega zakona za odpravo zlorabljanja patentov v radio industriji, ustanovitve biroja v svrhu proučevanja učinkovitosti kemikalnih sestavin na zdravje delavcev itd.

V sredo je hotelo okrog 50 komunistov priti v konvencijo dvorano, toda vratarji jim niso pustili vstopa. Ko so komunisti, je silili notri, je bila poklicana policija in komunisti so se hitro odstranili.

Rumunska vlada osleparjena za štiri milijone

Dunaj, 9. okt. — Največji in najsmušenejši švindler v zgodovini modernih držav je bil pravkar odkrit v Rumuniji. Neka družba je sedem let "gradila" predor na železniški liniji Rodna-Dorna-Vatra in vlekla od vlade po \$680,000 letno; skupaj je dobila \$4,200,000. Zdaj pa, ko so predor "dokončali" in svedčano odprli promet, je prišlo na dan, da so predor izkopali Nemci in Avstriji med vojno, ko je bila Rumunija okupirana po centralnih silah. Le majhen delček tunela je bilo treba izvršiti in to delo je družba prila sedem let. Najlepše je pa to, da ni vlada nikdar preiskala predora predno je oddala delo. Vsi člani aleparske družbe so zdaj v zaporu.

V Mehiki se kuha politična kriza

Mexico City, 9. okt. — Emilio Portes Gil, bivši provizorični predsednik po umoru Obregona, je te dni odstopil kot predsednik narodne revolucionarne stranke radi "slabega zdravja". Govorica se širi, da se je spri s predsednikom Rubiom. Nadalje poročajo neoficijelno, da prihaja kriza v kabinetu. Luis Leon, tajnik industrije, trgovine in dela, namerava podati ostavko.

Za odpravo vojaškega vebanja

London, Ont., Kanada. — Generalni svet kanadskih cerkvenih organizacij je na svojem zborovanju sprejel resolucijo za odpravo vojaškega vebanja v šolah in vseučiliščih. Izrekel se je tudi proti podelitvam militarističnih naslovov.

Fišov komitej prosi za na zapadu

V Seattleu ni dobil nikakih dokazov o boljševiški zaroti v Združenih državah

Seattle, Wash. — (FP) — Fišev kongresni komitej, ki je poklical več ljudi na zaslišanje, da bi dobil dokaze o zaroti komunistov, ni bil posebno srečen v Seattleu. Člani komiteja so ob tej priliki pokazali svojo nevednost o ekonomskih vprašanjih, sovraštvo do tujerodnih delavcev in bigotstvo, ki se prah lahko primerja španski inkviziciji. Na zaslišanje je bilo poklicanih par komunističnih voditeljev, katerim so bila stavišana vprašanja, kakor na primer: Ali verujete v Boga? Ali se strinjate z idejo za nasilno strmoljavljenje ameriške vlade? Ali zagovarjate poroke med belopoltnimi in zamorci? V slučaju vojne med Združenimi državami in Sovjetsko unijo, kateri bi se pridružili? Ali bi se borili pod ameriško ali rdečo zastavo?

Kongresnik Bachmann iz W. Virginije je igral vlogo glavnega inkvizitorja. Skušal je napraviti velikanski vtis, ko je dobil dokaze, da je podružnica organizacije "Priateljev Sovjet" v Seattleu poslala \$5,250 v Rusijo v svrhu nabave poljedelskih strojev. Komunisti so v odgovor naglašali neizvedljivost demokratske in republikanske stranke pri reševanju vprašanja brezposelnosti in zagovarjali komunistični načrt kontrole industrije.

Na zaslišanju so bili pozvani tudi člani šolskega odbora, da poročajo o komunistični agitaciji v njihovih in višjih šolah. Povedali niso ničesar, smatrali so, da je to nevarno za njihovo delo.

Leoni magnetne so podali izjavo glede kompetence leonih izdelkov, ki jih uvaža Sovjetska unija v Združene države. Rekli so da je Kanada večji tekmelec kot Rusija in da ni sovjetska vlada kriva depresije na lesnem trgu ker je njen izvoz v primeri s kanadskim neznan.

Mestni uradniki in policija so povedali da je brezposelnost v glavnem varok za odvijanje komunističnih aktivnosti v Seattleu in okolici ker je ustvarila bedo in pomanjkanje med delavskimi družinami in radi tega so postali nezadovoljni s kapitalističnim sistemom in dovetni za nauke ki jih razširjajo komunisti.

Tovarnarji nasprotujejo dohodnim davkom

Pravi, da bi tak zakon oviral razvoj industrije

Chicago. — (F. P.) — Illinois Manufacturing asociacija naznanja, da se bo borila proti predloženemu amendmentu k državi konstituciji, ki daje državi legislativno pravico do obdavčenja dohodkov.

Tovarnarji pravijo, da bi tak davek oviral razvoj industrijskih aktivnosti, dočim zagovorniki amendmanta izjavljajo, da bodo farmarji in mali hišni posestniki razbremenjeni velikih davkov, ki jih morajo sedaj plačevati državi.

Vprašanje bo predloženo volicem in bodo glasovali o njem pri volitvah v novembru.

Musolini ne odneha glede paritete

Rim, 9. okt. — Veliki svet fašistične stranke v Italiji, kateremu je predsedoval Mussolini, je včeraj zaključil, da Italija ne bo pogajala s Francijo glede redukcije bojnih sil na morju. Veliki svet je tudi sklenil, da se ustanovi nova organizacija fašistične mladine od 18. do 21. leta.

BRAZILSKI REBELI OKUPIRALI VELIKO MESTO

Pernambuco ob morju v rokah vataških čet in vsa severna Brazilija izgubljena za vlado

Pernambuco, Brazilija, 9. okt. — To važno pristanišče mesto v severni Braziliji je včeraj padlo v roke rebelnih čet po 48-urnem vročem boju. Pernambuco ima 25,000 prebivalcev in je glavno mesto države z enakim imenom.

Deset severnih držav — vsa severna Brazilija — je danes pod kontrolo vatašev. Del zvezne posadke, dijaki in civilisti so pomagali vatašem in federalci so pobegnili. Okrog 150 mož je bilo ubitih v boju.

Buenos Aires, Arg., 9. okt. — Iz glavnega stana brazilske rebelne armade v Porto Alegre, država Rio Grande do Sul, prihaja vest, da je revolucionarna rdeča zastava zavijala po vsej severni Braziliji. Vataške čete so danes invadirale državo Espirito Santo in prebivalstvo se je v masah pridružilo rebelom. Vataši so uplenili šest federalnih aeroplanov, ki bodo zdaj služili za jedro letalske flote provizorični rebelni vladi.

Montevideo, Uruguay, 9. okt. — Po vestih iz obeh taborov civilne vojne v Braziliji je soditi, da bo vojna dolgo trajala. Dočim imajo rebelni generali in politični voditelji ljudske mase in veliko navdušenje za seboj, nimajo dovolj modernih sredstev za bojevanje; manjka jim letal in topov. Federalna vlada ima še vedno močan bojni aparat in — kar je glavno — ima še vedno bojne ladje na svoji strani. Rebeli dovajajo strelivo in strojnice iz Argentine. Javno je, da nova argentinska vlada, ki je prišla na krnilo s pomočjo revolucije pred par meseci, simpatizira z revolto v Braziliji.

Washington, D. C. — Ameriški uradni krogi namigujejo, da stališče Združenih držav napram civilni vojni v Braziliji se bo ravnalo po s postopanjem napram amerškemu kapitalu, ki je investiran tamkaj; ta kapital se ceni na 660 milijonov dolarjev. Dokler ne bo kapital trpel nobene škode, toliko časa bo Amerika nevtralna.

Potres zmajal vse Evropo in Perzijo

Paris, 9. okt. — V noči od torke na sredo je vsa kontinentalna Evropa čutila močne potrese sune. Močan potres je bil v Alžiriji in Loreni, južni Nemčiji, zapadni Švici in na Tirolskem. D. Dunaja poročajo, da se je v mestih Gornje Avstrije podrl več dimnikov in stene hiš so razpokale. Ob neki Benici se je podrl več jезov in voda se je dvignila pet čevljev. Sunka je čutila tudi Jugoslavija; v Sarajevu so bili stitje sunki in eden je trajal 40 sekund. Iz Teherana javljajo o močnih sunkih in veliki paniki ljudstva v Perziji.

Brezposelnost v Nemčiji narasla na tri milijone

Berlin, 9. okt. — Ob koncu septembra je bilo v Nemčiji 3,030,000 brezposelnih delavcev, se glasi uradni poročilo. Od teh je 1,494,000 delavcev prejelo državno podporo, ostali pa so navezani na krajevne oblasti in dobrodelne organizacije. Domneva se, da število naraste na štiri milijone še predno pride zima.

Propadli bogatin samomorilec

Chicago. — Fred Mann, bivši bogatin in lastnik sportnih ter zabavnih klubov, se je v sredo ustrelil na klopi v Lincoln parku. V njegovem žepu so našli \$2.68 in to je bilo vse njegovo premoženje. Rainbo Garden, ki je stal milijon dolarjev in ki je bil srečanje nočnega življenja v Chicagu, je bil nekaj njegova lastnina. Star je bil 57 let.

Družba se upira zahtevam unije

Pristaniščni delavci groze s stavko v New Orleansu

New Orleans, La. — (FP) — Priznanje unije je glavno vprašanje in bo najbrž izvalo stavko med pristanišnimi delavci v New Orleansu, ki so organizirani v dveh krajevnih unijah, ki sta pridruženi k International Longshoremen uniji. Poskus zveznih delavskih posredovalcev, ki so delali na to, da se aranžira zborovanje zastopnikov New Orleans Steamship asociacije in unijah uradnikov, na katerem naj bi se poravnala nesoglasja, se je izjalovil. Uniji pristanišnih delavcev imata 7,500 članov, kar pomeni, da je 90% pristanišnih delavcev organiziranih.

Uradniki asociacije so trdovratno vztrajali, ko so jih obiskali zvezni posredovalci, da ne marajo sodelovati pri aranžiranju konference iz razloga, ker ne vidijo za tako akcijo nobene potrebe. Ti opozorili so l. 1923 razbili stavko pristanišnih delavcev in so prepričani, da jo bodo lahko tudi sedaj, ker imajo radi velike brezposelnosti veliko število delavcev na razpolago.

Unija zahteva zvišanje meze na 80 centov na uro, kar pomeni, da bi bili samorski delavci deležni 20 centov povzki, toda za belopolne delavce bi ostala mezna lestevica po starem. Govorilo se je tudi o kompromisu, ki naj bi prinesel izenačenje meze med samorskimi in belopolnimi delavci.

Unija skuša odpraviti podkupovanje predelavcev. Ti navadno zahtevajo, posebno od samorskih delavcev, da jim dajejo določeno vsoto od meze, kar jim jim prekrije delo. Če se delavec upira, ga predelavec šikanirajo, da je prisiljen pustiti delo ali pa najdejo vzrok, da ga odslovo.

Domšč drolž

Iz Clevelanda: Umri je John Janc, star 56 let in doma od Sv. Trojice pri Mokronogu; v Ameriki je bil 25 let in zapuščeno, pet sinov in tri hčere. — Dalje je umrla Ana Magličič, stara 20 let in rojena tu; zapuščena starše, dva brata in eno sestro.

Iz Calumeta: Ruder Math Straus, ki je bil 24. sept. pobit v rudniku, je v bolnišnici umrl za poškodbami. Rojen je bil tu, star 25 let in pred kratkim se je oženil; zapuščila mlado ženo, starše in dva brata ter dve sestri. — Rojaku Fr. Kováčiču je umrla 18-mesečna hčerka.

Iz La Salla: Umri je Frank Blaznik, star 17 let in rojen tu, ki je bil nekaj časa v urarski tovarni. Zapuščena starše, tri brate in tri sestre.

Iz Chicaga: V prodajalnic National Tea Co., 3984 W. 31. st., katero upravlja rojak John Underwood, bivši hišnik v poslopju SNPJ, je zadnje dni prišel en sam bandit in jo oropal za približno \$60. Ropar je zaprl Underwooda v drugo sobo in nemoteno vzel denar ter odšel.

Ford razkačil angleške delavce

London, 9. okt. — Ameriški avtomobilni magnat Henry Ford je zelo razpalil angleške delavce in angleško javnost vobče, ko je naznanil, da uvede prohibicijo v svoji tovarni v Angliji, ki se nahaja v Dagenhamu. Forda so vprašali, kako bo to dosegel, ker uživanje alkoholnih pijač je popolnoma zakonito na Angleškem, on pa je odgovoril, da bodo njegovi direktorji angleške tovarne še poskrbeli.

Stavke v Španiji se razširjajo

Malaga, Španija, 9. okt. — Tu je zastavilo 10,000 pristanišnim in drugih delavcev. Sinodi so bili izgrdi in eden stavkokaz je bil ubit.

NEMČIJI GROZI POLITIČNA KRIZA

Fašisti vodijo agitacijo za ustanovitev diktature, ki naj odpravi parlamentarno vlado

London. — (FP) — Demokratična vlada stoji pred krizo, ki lahko dovede do velikih sprememb ne samo v Nemčiji, temveč tudi v drugih evropskih državah. Poučeni politični opazovalci vidijo pred seboj znamenja, ki napovedujejo ustanovitev diktature.

Na eni strani je kancelar Bruening, kateri ima zaslonbo pri predsedniku Hindenburgu in ki je naznanil, da bo izvaljal svoj obširni program tudi brez dovoljenja parlamenta, če se bo ta ustavljal njegovim finančnim reformam. Na drugi strani pa grozi Hitler, vodja nemških fašistov, da bo prevzel kontrolo nad državnimi posli in jih vodil po načrtu Mussolinijeve diktature v Italiji. Hitler je razpodel agitacijo za svoj program po vsej Nemčiji, program, ki bi, če se uresniči, prinesel nove nevarnosti evropskemu miru in bi ustvaril mednarodno situacijo, ki lahko dovede do katastrofalnih posledic.

Med zmerno diktaturo, katero priporoča Bruening in absolutno, ki jo zagovarja Hitler, stoji strokovna unija in socialna demokracija, ki se bodo bojevale za ohranitev republike. Unije se ne bodo uklonile zahtevi za odpravo republike brez boja. Članstvo strokovnih unij presega pet milijonov in večina teh je vojaško izobčena.

Hitler in njegovi fašisti bodo našli delavce organizirane in pripravljene na boj za demokracijo na načela, ki jih vsebuje republikanska konstitucija. Peter Graumann, predsednik Generalne federacije strokovnih unij, je potem, ko je Hitler podal svojo izjavo o "eksekucijah sovražnikov Nemčije s gljotino", dejal, da bodo industrijski podpirali Brueninga, ker mislijo, da bodo tako najlažje preprečili delavsko zakonodajo, kakor na primer zavarovanje zoper brezposelnost in druge zakone, ki so bili sprejeti pred leti.

Nikdo ne pričakuje, da bo imel Bruening večino parlamenta na svoji strani. Ako bo naletel na opozicijo, se bo obrnil na predsednika Hindenburga z zahtevo, da se parlament razpusti. Hindenburg je že namignil, da bo ugodil kancelarjevi zahtevi in ne bo sklical splošnih volitev do druge apomlad, medtem pa bo Bruening lahko vladal s pomočjo 48. člena ustave, če ne bo prišlo do kakih velikih sprememb v državni politiki.

IRSKI PESNIK IN PISATELJ

George W. Russell, irskega pesnika, pisatelja in dramatika, je bil ubit. "Nasaj na farmo" je pesel George W. Russell, irskega pesnika, pisatelja in dramatika, je bil ubit. "Nasaj na farmo" je pesel George W. Russell, irskega pesnika, pisatelja in dramatika, je bil ubit.

Unije bodo podpirale stavkarje

Cerkvena federacija organizirala od pomočno akcijo

Danville, Virginia. — (F. P.) — Thomas F. McMahon, predsednik United Textile Workers unije, je na shodu tekstilnih delavcev izjavil, da bo unija podpirala stavkarje leto dni in tudi delj, če se Dan River & Riverside Mill Co. ne bo prej podala in pristala na zahteve stavkarjev za priznanje unije.

McMahon je dejal, da je unija l. 1922, ko je bila v teku velika stavka tekstilnih delavcev v vzhodnih državah, podpirala 85,000 stavkarjev akcij deset mesecev in da nihče ni bil lačen.

Voditelji tekstilne unije so razposlali apel na krajevne unije za prostovoljne prispevke v pomoč stavkarjem v Danvillu. Obvezni assessment v to svrhu bi ne bil praktičen v tem času, ko je mnogo tekstilcev brez dela, je dejal tajnik tekstilne unije James Starr. Pomoč so obljubili tudi nekatere druge unije in federalni cerkveni svet, ki je poslal svoje predstavnike v Danville, kjer so organizirali od pomočno akcijo.

Mesto pomaga brezposelnim

V prvih dveh dneh se je priglasilo 50,000 prosilcev za podporo

Detroit, Mich. — (F. P.) — Da je brezposelnostna situacija v Detroitu akutna, je razvidno iz dejstva, ko se je v prvih dveh dneh po otvoritvi mestnih agencij registriralo 50,000 oseb za podporo, ki jo deli mestna vlada.

Tisti, ki so najbolj potrebni, dobe posebne karte, na katere vsak dobi število v vrednosti dveh dolarjev na mestne stroške. Ta od pomočni načrt je inauguriral novolovljeni šupan Frank Murphy, ki je obljubil v volilni kampanji, katera je sledila po odposlilu šupana Bowlesa, da bo, če bo izvoljen, storil korake, da bodo brezposelni in njihove družine dobili pomoč od mestne vlade.

Preskrba brezposelnih bo stala milijone dolarjev prihodnjo simo, je dejal šupan, ki je obenem omenil, da ne vidi nobenega snamenja za oživljenje industrijskih aktivnosti v prihodnjih par mesecih.

Trgovine občutijo depresijo

Washington, D. C. — Poročilo statističnega biroja v zveznem trgovinskem departmantu prikazuje, da je prodaja blaga v 684 departmentskih trgovinah v 264 mestih v mesecu avgustu padla za 23% v primeri s istim mesecem prejšnjega leta.

OBSOJENI KOMUNISTI POBEGNILI V RUSIJO

Unija za ameriške civilne avobodščine, ki je položila za nje kaveljo, bo najbrž trpela izgubo

Charlotte, N. C. — (FP) — Sedem komunistov, ki so bili spoznani krivim v zvezi s umorom O. F. Aderholta, policijskega načelnika ob času stavke tekstilnih delavcev v Gastoniji v prejšnjem letu, niso prišli na obravnavo, ki se je imela vršiti pred državnim vrhovnim sodiščem. Unija za ameriške civilne avobodščine je za nje položila kaveljo v vsoti \$27,000.

Nekaj dni prej je bilo naznanjeno, da se bodo najmanj štirje obtoženci predali sodišču, da tako reliko denar, ki ga je za nje položila unija. J. Frank Flowers, pravni zastopnik Unije za ameriške civilne avobodščine, je izjavil, da ne ve, kje so obtoženci nahajajo in da bo zadevo predložil sveznemu vrhovnemu sodišču, da tako zavaruje svoje kliente pred izgubo.

Državni solcitor John G. Carpenter je potem predlagal, da se proglasi kaveljo za zapadlo in sodnik Walter Moore je predlog odobril.

Imena sedmih obsojenih komunistov so: Fred Erwin Beal, organizator komunistične tekstilne unije; Clarence Miller, George Carter, Joseph Harrison, M. McGinnis, Louis McLaughlin in K. Y. Kandricka.

Beal, Miller in Carter so pobegnili v Rusijo, drugi pa so menda še skrivajo v Združenih državah. Prvi trije so bili obsojeni od 17 do 20 let zapora, a so bili izpuščeni in jake, ko je bila položena za nje varščina v vsoti \$15,000. McLaughlin in McGinnis sta bila obsojena od 12 do 15 let zapora, ostali pa od 5 do 7 let.

Zidarji grozijo s stavko

Podjetniki iščejo stavkokaze

Detroit, Mich. — (FP) — Building Contractors asociacija je obvestila unijske zidarje s opoko, da jim bodo snifane meze na \$1.25 na uro. Dosedaj so prejeli \$1.57. Samo par podjetnikov je poskušalo enforirati snifanje, toda unija je takoj odredila stavko proti njim.

Casopisi v Buffalo, N. Y., in v Toledu, O., so sedaj pričeli prinašati oglase, s katerimi vabijo zidarje v Detroit, "kjer jih čaka stalno delo in jim je politična protekcija jamčena."

Uradniki unije so podvzeli sedaj akcijo za sklicanje konference med njimi in podjetniki, na kateri naj bi se poravnala nesoglasja.

Delavstvo v Montani se izreklo za Walaha

Butte, Mont. — Državna delavska federacija je na svoji konvenciji sklenila, da bo podpirala Walaha, ki ponovno kandidira za zveznega senatorja. Walsh se je zameril Anaconda Copper kompaniji, ki lastuje večje število dnevnikov v državi Montani in ti sedaj vodijo agitacijo proti njegovi izvolitvi. Republikanski kandidat za zveznega senatorja je sodnik Galen, prijatelj zagovornikov odprte delavnice, ki je s svojimi odloki proti organiziranim delavcem še večkrat pokazal, da bo zvesto slušil privilegiranim interesom.

Tobin ponovno izvoljen

Cincinnati, O. — Daniel J. Tobin, predsednik mednarodne unije razvalavcev in šoferjev, je bil na konvenciji ponovno izvoljen predsednikom. Tobin je predsednik te unije že 25 let.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in Zdravstvena družba (frem Chicago) in Kanada \$5.00 na leto, \$1.50 na pol leta, \$0.50 na četrt leta; v Chicago in Ohio \$7.50 na leto, \$2.25 na pol leta; na inozemstvo \$9.00.

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Ohio \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru. Nakladi se ne vračajo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts will not be returned.

Naslov na vno, kar ima stik s 10 leti: PROSVETA

2657-59 South Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

135

Datum v oglasu, na primer (Sept. 10-15), poleg vsakega besedila na naslovu pomeni, da vsak, ki s tem datumom pošlje svoj oglas, poravnava le prenosila, da se vna list ne ustavi.

Oropana gospa županja

Čikaški banditje, ki so raznesli čikaško slavo po vsem svetu, so naredili "še en spaz". Oropali so ženo župana Big Billa prav pred njegovo hišo in pretepli so policaja, ki je šofiral ženin avto in jo "čuval". Gospa županja je izgubila \$16,000 v diamantih in zlatini in vrhuteja je zbolela prestrašenosti in sramote.

O županu pripovedujejo, da je postal zadnje čase neznanek len. Celo poletje se je klatil okoli po letovisti in tratil čas; za probleme mesta se ni brigal. Najmanj pa se je brigal za krizo, ki jo povzročajo raketirji in banditi in njegovi politični treburari. Čikaške razmere so namreč tako zapletene, da ne veš, koliko je navaden raketir politični intrigant in koliko je intrigant navadni bandit; ne veš, kje je meja med politiko republikanske mašine in navadnim cestnim lopovstvom.

Gospod župan je vso skrb glede teh reči prepustil svojim treburarjem in šefom policije. Najbrž je mislil, da imajo banditi vsaj toliko spoštovanja do njega, da se ne bodo dotaknili njegovih zakladov. Zmotil se je. In mister župan je danes ves iz sebe, dobil je spet nekaj ognja v svojo staro kri in zaropotal je nad policijo, da mora za vsako ceno prijeti bandite, ki so se predrznili oropati njegovo gospo županjo.

Policija ni do tega momenta še nikogar prišla. Čikaška navada je, da roparji in morilec in bombarji uidejo, oziroma — nihče jih neče prijeti. In navada je železna arca! — Zdaj je še treba, da banditje oropajo tudi vrhovnega šefa policije in potem bo faraa čikaške policije zmoglosti z mestnim gospodarstvom vred stooctotno perfektna.

Živežni špekulantje

Mussolini je pred kratkim rekel, da ljudje, ki špekulirajo z živčjem, zaslužijo smrtno kazen. Za te svoje besede je dobil odobravanje tudi v Ameriki in celo od takih, katerim se je Mussolini zadnje čase hudo zameril radi smrtnih obsodb, s katerimi je njegov diktatorski režim zelo radodaren.

Medtem pa v Sovjetski uniji nič ne rečejo, kaj kdo zasluži in ne zasluži. Tam vsakega špekulanta primejo in enostavno ustrelje. Zadnje so jih ustrelili osemindeset kar v enem dnevu. Ali so želi odobravanja kakor Mussolini? Ne, niti malo ne. Hinačvi so se zgražali nad ruskimi eksekucijami.

V Ameriki je špekuliranje z živili — kakor z vsako drugo stvarjo — postavljeno in vsakdanja stvar. Nikomur niti na misel ne pride, da bi špekulant zaslužil smrt na električnem stolu. Tukaj bi prej linčali človeka, če bi priporočal boljše ali dražje sredstva — in linčarski morilec bi ostal nekažnovan.

Kje je doslednost? Pri ljudeh konfuzne miselnosti, ki so še vedno prežeti z barbarskimi nazori iz preteklosti, je zmanj lač.

Ako nekdo zasluži smrtno kazen, jo lahko zasluži vsakdo. Ako je špekulacija v enem slučaju vredna smrti, mora biti v vsakem. Če je špekulant v Italiji vreden krogle, zakaj bi ne bil špekulant v Rusiji? Ako pa je oficijsko pobijanje ljudi samo na sebi barbarstvo, ne vredno družbe, ki hoče biti civilizirana in napredna, tedaj je barbarstvo v vsakem slučaju in v vsaki državi, na naj bo Rusija, Italija ali Amerika.

V clevelandskem listu čitamo "senzacionalno" vest, da je nemški fašistični vodja Adolf Hitler mogel slovenskega pokoljenja. Mogoče! Dokazano še ni, samo nekdo to domneva. Škoda, ker se ni rešeno to momentalno vprašanje. Ako se ugotovi, da je Hitler po krvi — po jeziku seveda ni — res Slovenec, tedaj bo zares velika čast za vse pristne Slovence, da je bodoči diktator Nemčije, ki bo sekal glave, naš krvni brat!

Sakramiš, dobro bi bilo pobrskati po starih maticah, če ni tudi Mussolini slovenskega pokoljenja. Vse je mogoče. Koliko velikanov je imelo slovenske kri v svojih žilah! Celo Franc Jožef! Nič ne de, če so bile navadne pravilice. Slava je pa le! In če se dožene, da je krvnok Mussolini napel Slovenec, bo ta koj manj krvoloč!

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Življenje v Montani

Red Lodge, Mont. — Red Lodge je malo, prijazno mestec s 3017 prebivalci. Te številke so bile izdane po zadnjem ljudskem štetju. Tukajšnji premogorov dela počasi, 2 do 3 dni na teden. V Washoe, 4 milje iz Red Lodge, so delali zadnja 2 tedna vsaki dan. V Bearcreek, 7 milj od Red Lodge, je več rudnikov, dela se nestanovitno, 3 do 5 dni na teden. Ne svetujem nikomur hoditi za delom v te kraje, ker je še tukaj več nezaposlenih.

Kot običajno vsako leto, tako smo tudi letos v sedanjem času zaposleni po vrhovih in kletih: ženske kopljejo krompir, moški pa grozdje stiskajo.

Dne 28. sept. je priredilo pevsko društvo "Vešeli bratje" veselico in vinski trgatav na svojem posestvu, tako imenovanem parku. S pevskimi vajami se je prekinilo, vzrok temu so slabe delavske razmere. Več članov je bilo prisiljenih se podati za delom v druge kraje, eden je šel v staro domovino. Začetek veselice je bil napovedan ob 2. uri popoldne.

Dan je bil lep. Dvorana je bila spremenjena v vinograd. Godec je takoj okroglo zaigral, da smo pozabili na kurje očesa. Grozdje je bilo pa tako vabljivo, da nas je premotilo, misleč da pazniki ne vidijo. Ni bilo dovoljeno se z roko dotakniti grozdja, če se je roke kaj prišlo, so pa nas brez usmiljenja tirali pred sodnika potem pa v ječo. Namesto rčetica smo zobali grozdje. Proti mali odškodnini so nas spustili na prost, obljubilo, da se poboljšajo, smo držali samo do prve prilomnosti. Pa kdo neki bi zameril navadnim vaščanom, saj je grozdje sladko in zmotilo je še paznike, tako da so pozabili zakaj imajo količke v rokah. Bilo je vaq dobro pripravljeno. Posebno za želje, ne je ta kraj dobro preskrbljen, ker se ponaša z najboljšo pitno vodo. Pa ta dan nam ni šla nič kaj v alast, zdela se nam je prečista.

Drevesa so že spremenila svojo barvo, kmalu izgube poslednje listje, znamenje, da starka zima kmalu prika. S to veselico smo zaključili za to sezono zabavo v prosti naravi. Večjih nezdod ni bilo, ne nekdo je z nosom zadel ob smrekovo korenino. Korenini se ni nič poznalo, nos pa je odnesel malo prasko. Zabava je bila izvrstna. Upam, da nihče ne obžaluje, ki se je prireditvi odval. Zabavali smo se pozno v noč. Mrz nas je začel priganjati domov. Vse je že spalo, samo tekoča voda je še šumela in na pol glasnogovorila: Zato tako bučni, zato odtod hitim, ker sem tako užaljena, ker zame nihče več ne mara. — Ena navzočih.

Zadruga in drugo

Waukegan, No. Chicago, Ill. — Jako me veseli čitati, kaj vse je urednik videl in ališal, ko se je nahajal z izletniki v stari domovini. Zdi se mi kakor da bi čitatelj bil sam tam in vse to videl z lastnimi očmi.

Tudi tukaj se je več izletnikov vrnilo iz domovine in v eni stvari so si val edini, to je, da so gostilne bolj polne kot so bile in da se ljudem nič ne muči. Dva od tukaj sta si tudi zbrala svoje boljše polovice, morata pa čakati, da se rešijo priseljniške formalnosti. Do tedaj se bosta morala pa še pri peti greti.

Kar se tiče dela tukaj je ravno tako kot drugod: tovarne obretujejo komaj polovico časa, posebno to velja za žičarno. Ne svetujem nikomur hoditi sem za delom.

Zdaj ko je sezona piknikov in izletov v naravo minila, se bomo preselili v dvorane in bomo tam nadaljevali svoje družabno življenje.

Zdaj ko se bližajo volitve za različna mesta, kakor okrajne, državne in v zvezne urade, je treba, da vemo koga voliti, ker ravno zdaj prihajajo v dobo vprašanja eksistence. Pravijo, da Zdržene države trpijo na nadprodukciji. Ali imamo že val svoje domove, avto, radia in druge stvari, ki je človek upravičen do njih? Samo ljudem je treba dati dela in jim toliko plačati, da bodo mogli nazaj kupovati kar bodo producirali in ure skrajšati.

ti tako, da bodo vsi delazmožni zaposleni in tedaj ne bo nezaposlenosti.

Ker je delavcu potrebno, da se organizira politično, strokovno in gospodarsko, so se zmlisale naše žene in mošje, da ustanove svojo zadrugo prodajalno pod naslovom Waukegan and No. Chicago Cooperative Ass., Inc., katara jako lepo uspeva. Se boljše pa bi, ako se bi bolj zavedali tisti, ki bi lahko notri kupovali in postali delničarji in s tem so lastniki zadruga. Ako je kaj narobe, s tem se ni zadruga kriva ali zadruga načela; vsakega je dolžnost, da poskuša zboljšati pa bodisi pri volitvah direktorjev ali v trgovini sami.

Mislite si, ako bi bile vse trgovine na zadrugi podlagi, in osrednji odbor, ki bi kupoval od producentov in razpečaval med konzumente skozi zadrugo prodajalno. Dobiček bi bil tedaj razdeljen med prve in druge. In koliko bi pridobili, ko bi imeli odbor poslovodij od zadrug namesto trgovske zbornice, ki vpliva skozi svoje osredne odbore tudi na postavodajalce.

Klub vsakovrstnim govorilcem, da je zadruga v slabem finančnem položaju, je vse to neutemeljeno, in so samo želje tistih, ki so nasprotni zadrugi ali ki se nečejo na pravem mestu informirati. Bodi na tem mestu povedano, da zadruga nima nobenih drugih obveznosti poleg delnic kakor \$3000 na "notes", denarja pa je bilo zadnjega septembra \$6000 "cash money" — poleg tega da odjemalci dolgujejo čez \$20,000 (ne zadruga drugim) in da je stavba vredna z opremo blizu \$50,000. Kljub temu, da je letos depresija, smo vseeno plačali že \$4000 na "notes" (posojila).

Letos bo deset let, odkar je bila zadruga ustanovljena, zato je odbor že pripravil, da praznujemo 10-letnico obstoja. Za ta dan si je zbral 19. okt. Začetek te slavnosti ob 2:30 popoldne; na programu bo več podučljivih in razvedrilnih točk, kakor petje, godba, govorniki, domači in od drugod.

Pridite vsi odjemalci in neodjemalci, delničarji in nedelnicarji. Vstopnina prost.

Član direktorja.

Nezaželeni pobudniki

Sheboygan, Wis. — Sem član SNP in JPZ Sloga že precej let. Dopisov še nisem pisal nikoli. Zato naj ima urednik z mano malo obzira in potrpljenja. Povedal bom kar nakratko in naravnost tako, kakor mislim.

Veste, v milwaukee Slogi imamo zadnje čase "trubeli". Napravl nam ga je neki list in pa nekaj njegovih prijateljev poleg njega, kateri mislijo, da so zelo "smart", v resnici so se pa le z zdrav pametjo skregali. Zato so si sedaj izmislili zopet nov cirkus, ki mu pravijo izredna konvencija. Zdaj pozivljajo in prosti tudi naša društva tu v Sheboyganu, da bi šla na njih cirkus v Milwaukee. Seveda, naša društva v Sheboyganu so dovolj pa-

metna, da jim počejo slediti, ker to ljudi poznajo in jim zato ne zasopajo. Poznamo pa tudi naša pravila take kot so.

Ko sem bil zadnjič na seji mojega Sloginega društva, sta nas obiskala tudi dva "smart" Northmilwaukee, dva aposteha, ki sta nam prišla oznanjati Obzorov evangelij. Društvo je njima tudi dalo priliko, da sta pokazala svojo "spodobnost". Povedati moram, da se nisem nikoli ališal tako duhovitih neumnosti, kakor nam jih je eden imel tedaj pravil, dokler mu ni naš predsednik namignil, da je čas, da preneha. Razume se, da so mu naši člani na to prav dobro ostražili koso. Ko je tisti "ajstan" hotel vpadati v besedo, mu je eden izmed naših odbornikov povedal, da ni čuda, če imajo doli v Milwaukee takšen "trubel", če imajo še več tako nevestih in neolikanih ljudi kakor je on; in da je žalostno za njega, ki pravi, da je že 10 let tajnik, pa še sedaj ne pozna pravil in reda na seji. Priporočil mu je prav gorke, da naj sebe navadi najprej manire, potem bo šele drugim lahko dajal nasvete.

Jas bi pa priporočal tistim Milwaukeečanom še več: svetoval bi jim, da naj nam ne pošiljajo takih apostelnov, ki ne vedo, kaj prav za prav govorijo in sploh ne poznajo ustave in pravil svoje organizacije. Če nimate kaj boljšega doli v Milwaukee posiljati na naše seje, potem ostanite doma in se skrijte, pa ne bodite med svet, da ne bodete še pametnim ljudem v Milwaukee sramote delali. Takim, ki ste jih poslali gori v Sheboygan agitirati za vašo konvencijo, naj bi mi dali v roke vodstvo naše JPZ Sloga in njeno premoženje? Za božjo voljo, mi sheboyganski člani bi takim kijastim ljudem še kozo ne zaupali dati v rejo, ne pa našo zvezo.

Tisto inicijativno za odpoklic gl. odbora Sloga, ki je "ajstan" razkladal in obetal, da bo delal z njo čudeže, bi jaz rekel, da je najboljše, da jo neseta z njegovim partnerjem nazaj, kjer so jo njima prodali. Na Nati-

Ivan Molek:

Od Ljubljane do Londona

(Nadaljevanje.)
Po Bruseljskih ulicah in "placih". V stare in novo mesto. Wiertzov muzej. Vtihi vojne še ni so izginili.

Kakor v vseh velikih mestih, ki smo jih obiskali na naši turi, smo tudi v Bruslju najeli avtobus za ogledovanje. Pri dobavi busa — kakor tudi pri izmenjavi denarja in nekaterih drugih stvarih — nam je šla dobro na roke podružnica. Ameriške ekspresne družbe. V Bruslju smo našli veliko število ameriških turistov in vsi so se zbirali v prostorih omenjene podružnice na Boulevardu Adolphe Max.

Avtobus nas je počasi vleklo po glavnih trgih in ulicah starega in novega mesta (Place Grand, Place Royal, Place Musee etc.). Ulice in hiše označujejo razvojnega mesta, ki je zrastle iz starodavnega Brabantia. Staro mesto s svojimi katedralami, mestno hišo in drugimi stavbami v gotikem slogu je monument arhajega veka in renesance, do čim ogromna justična palača na hribčku že kaže na moderne čase.

Ko je bus obstal pred kraljevsko palačo — v kateri so imeli Nemci bolnišnico med vojno — smo spoznali, da smo po dolgem času, kar smo zapustili Jugoslavijo, spet v monarhiji. In kakor v Belgradu tako je tudi belgijska kraljeva palača odrezana od ulice z visoko železno ograjo in vojaška straža stoji pri vhodu. Vodnik nam je pokazal zastavo na drogu vrhu palače in nam pojasnil, da je to znak, da je kralj doma. Ta novica nas je seveda jako zanimala!

Vodnik je bil vreden in ni sprejedal nobene posebnosti med potjo, tudi škropilnega spomenika ne. To je soha malega dečka, ki se z roko drži za polovico in opravlja "malo potrebo". Ta "vodometni" deček, ki ga je naš vodnik imenoval v angleščini "Pissboy" (tako se imenuje tudi v francoščini), baje spominja na nekoga resničnega fantka, ki je s svojo vodo pogasil nevaren plamenček in rešil Bruselj eksplozije in požara. Hvaležni Bruseljčani so mu potem postavili spomenik. Naj bo kakor hoče,

ona! Ave. lahko potem vsi skupaj s svojo Čeneta obrišejo, ker ga najbrž še precej poče.

Zahvalim se naj tudi našemu gl. pred. Sloga br. Petku, ker nas je obiskal in nam resnico razložil. Priporočal bi njemu in celemu gl. odboru, da je čas, da vržejo vstran rokavice in se poslužijo svoje moči in prav v kratkem tiste voditelje milwaukeeškega humbuga iq pa radišale naše zveze poženejo kam na tuno. S tem boste napravili svoje dolžnost. Prej se jih iznebimo, boljše bo in v JPZ Sloga bo potem res mir.

Član sheboyganskih naprednih društev.

Smarina kosa

Milwaukee, Wis. — Umrla je v Milwaukee na svojem domu 726 W. Bruce St. (preje Park St.), kjer živi mnogo naših Slovencev, rojakinja Mary Zihierle v starosti 92 let. Bolehala je več mesecev ter se vedno upala, da okreva, a jo je kljub njeni mladosti premagala smrt v soboto zvečer dne 4. oktobra. Tukaj zapušta žalujoče soproga — Johna, dve hčerki 14 in 18 letni, mater Ano Golob in eno sestro omoženo C. mermancič. Pokojnica je bila članica društva Venera št. 192 SN-PJ, katero se je udeležilo pogreba polnoštevilno vkljub jako slabemu vremenu. Sprevod se je vršil iz hiše žalosti v torek ob 9. uri jutraj pod vodstvom Ermenovega pogrebnega zavoda.

V nedeljo jutraj 5. oktobra pa je preminul rojak Michael Pregrad v Sacred Heart sanatoriju, star 50 let. Rojen je bil v St. Petru na Štajerskem ter bival v Ameriki 23 let. Pokojnik je bil lastnik grocerijske trgovine na 5609 Greenfield ave., West Allis, kjer zapušta žalujočo ženo Heleno in dva sina. Pogreb se je vršil v ponedeljek popoldne ob drugi uri iz Ermenovega pogrebnega zavoda na Holy Cross pokopališče ob veliki udeležbi občinstva. Pokojnikoma naj bo lahka ameriška zemlja, ostalim pa naše sožalje.

Poročevalec.

spomenik je tam na trgu in spravi je naše cenjene izletnice v majhno zadrego. Puritanska Amerika bi nikdar in nikjer ne dovolila takega spomenika, ampak katoliška Belgija ima lahko vest radi tega.

Obiskali smo dva muzeja sliki in skulptur. Najbolj nas je zanimal Wiertzov muzej. Vodnik nam je povedal, da so tu shranjena vsa Wiertzova dela in nikjer na svetu jih ne dobijo razen reprodukcij. Resnično krasne slike najimpozantnejših barv in linij. Nekatero so tako velike, da obsegajo pol stene in vse na platnu. Same alegorije. Najbolj se nam je dopadla "Deklica pri oknu", ki podaja roko skozi okno. Roka je naslikana tako moistro, da se ti zdi, če jo gledaš od daleč, kakor da moli roka ven iz platna.

Bruselj je bil ves čas vojne okupiran po Nemcih in nemški militarizem je tu izvršil mnogo lumparij, ki še niso pozabljene. Sovražstvo do Nemcev še živi. To je pokazal naš vodnik, ki ni pozabil omeniti nobenega večjega incidenta iz vojne in pokazati vseh monumentov, ki spominjajo na te incidente: spomenik Belgijčanki, ki so jo Nemci ustrelili radi vohunstva, dalje skupen spomenik petinidesetim belgijskim civilistom, ki so bili ustreljeni zunaj mesta, kjer je bila ustreljena tudi angleška bolničarka Edith Cavel. Peljal nas je na lice mesta eksekucije, kjer stoji velika železna ograja s ploščo z napisom. Vse to se nahaja zraven velike vojašnice in okolica je polna vojakov. Priprave za nova grozodejstva!

Bruselj je tudi središče čipkarske industrije in prodajalci suvenirjev ti ponujajo čipkarske izdelke — rutice in podobno — na vseh oglih in klepetajo tako, da kar kihajo svojo angleščino s francoskim akcentom, ki ga poznajo skozi nos. Nikjer nimaš miru pred njimi.

Ko je bilo vse ogledano, nas je br. Olip — seveda — peljal tudi v katedralo Sv. Gudule, zvečer pa v gostilniški teater, v katerem pa niso pustili kaditi in to nas je kmalu iztiralo na prsto. (Dalje prihajajo.)

Vera:

Kako moramo in kako ne smemo buditi

Ali vas je kdo kdaj naglo zbudil? Mar vam je bilo to prijetno? Verjamem, da ne, dati vas je tako zbudila vama draga oseba. Buditi človeka iz spanja, spada med najhujše in najtežje reči na svetu. Vse rada napravim, ali buditi koga, ne, tega pa ne, dasi sem prišljena to storiti jako dostikrat, zakaj budilka ne tiktaka, a bi je sploh ne marala, kajti nobena na svetu ni tako zanesljiva kakor moja oseba. Zbudim se sama vadej točno ob tisti uri, kadar hočem. Niti minuto prepozno ne prezgodaj. Budilka v moji glavi gre na nuto natančno in je najzanesljivejša budilka na svetu. Ko ležem zvečer v posteljo, prav sama sebi: Jutri jutraj moram vstati ob tej in tej uri in tako se tudi zgodi. Navadno budilko je treba naviti, v glavi pa nič. Imam svojo budilko take sestave, da je ni potreba navijati in naravnati, ne nositi k urarju. In tako moram namesto budilke jaz buditi, vadej, kadar je treba prej vstati, na pr. ob nedeljah, če smo namenjeni na izlet s prvim jutrnjim vlakom. Budilka v človeški podobi budi karkoli je treba.

Ampak buditi človeka iz spanja, je zelo težka naloga. Znano je, da ne ume vsakdo buditi. Zbudite se na pr. jutraj jako zgodaj. Tema je še in imate časa še dobri dve uri. Obrnete se torej in spite mirno naprej. In spite tako trdno, da ne ališate svoje budilke, kakoropota in rožlja, ne ališate, kako moč jeme plane pokonci in smukne pod očejo z budilko, ki tam tiho doropota. Vi sladko spite in se vam sanja o vsem mogočem in nemogočem. Največkrat se zgodi, da ravno sanjate o'redi, po kateri vse žive dni hrepenite. Tedaj se bilate in iz iztežate roke, že čutite, že drkate v rokah tisti kolkček prislanjane sreče, srce vam od veselja poskakuje ... ko vas kdo povleče za nočno srajco in "vatani, hitro vstani, ura je že ropotala, a ti spiš, vatani, hitro vstani!" in vi strmoglavite iz prelestnih sanj! v dejasko življenje. Nekam nevoljno si manete od in gledate življenje krog sebe. Pa ne mislite, da vas slabša volja akoraj mine. Včas se vam ves božji dan nič ne ljubi. Tudi če pridete na zabavo, se vam čelo ne razvedri. Pri vsakdanjem delu in skrbih se tista nevolja še koliko toliko zmanjša, ampak ob dneh, kadar kam odhajate ali pa se pripravljate na izlet, ni nič neubijnega kot taka zbuditev iz sladkih sanj.

In zato jaz tako nerada budim. Nikdar ne vem, v kako lepih in prijetnih sanjah in motim. Najrajša pa zbudim svojo hčer in sinčka. Nič se ne čudim, če sta ob takih dneh bolj mrtva in tiha. Pa nikar ne mislite, da ju budim iz lastnega nagiba, temveč vesel na njih željo. Ob nedeljah mora biti že precej pozno, ko se predizjem po dušljem obavljanju stopiti h hčerkinji postelji, da jo s skesanim glasom vprašam: "Če hočeš iti v mesto, bo treba vstati." Pa že odpira oči in je v skoku iz postelje. Ne gre pa vselej tako gladko. In tako vidite, da ni prav nič prijetno buditi človeka iz spanja.

Z majhnimi otroki je to še hujše. Zlati z nekaterimi. Kdor ne zna otrok buditi, naj rajši prepusti drugemu to važno opravilo, zlati če gre za otroka, ki hodi v šolo in ga je treba buditi. Otroke, ki še ne hodijo v šolo, je najbolje, da jih pustimo, dokler se sami ne zbude, zakaj malo je malčkov, ki bi ne bili pred pokonci kakor mameca. Speečega otroka ne smemo vleči za rokav ter ga siloma zbuditi iz mirnega spanja. Mati, ki sama opravlja domača dela, ima zmeraj jutraj največ dela in zato hiti, da bi bilo čimprej vse narejeno. Navadno skoči k otroški postelji, in če ni ravno nežne narave, ga potegne za rokav z besedami: "Vatani, brž vstani, moraš v šolo!" Otok se takega ukaza ustraši in zleze večkrat z jekom iz postelje. Mati meni, da se otrok zate joka, ker mora v šolo, in se po nepotrebnem huduje, ker otrok plaka. A otrok je ves preplašen zaradi prenege zbuditve in se samo zato cmeri. Tiste minute, ki bi jih potrebovala, da bi otroka polahkoma zbudila, bi ji rodile vse lepši sad. Otok bi vesel vstal in se obelbel ter si vse sam pripravil za šolo, tako da bi ne imela nič dela z njim.

Jokavo dete mora po navadi mati sama obelci. Ker otrok zaradi solz ne vidi, mu mora ves pripraviti, kar je večkrat vzrok, da se nad njim huduje, namesto da bi sama sebe pokarala. Saj je vsakako sama kriva, da vstane otrok s solzami v očeh. Ko bi umela otroka buditi, bi si ohranila dobro voljo ter dobro storila otroku, ki bi šel z veseljem obrazom in jasno mislijo v učilnico. Kako naj takšen otrok potlej v šoli uspeva, ko gre s kislim obličjem in solznimi očmi v šolo. Koliko več ima otrok od šole, če gre v učilnico rad in vesel. In da hodi v šolo z veseljem jasnim obrazom, je samo in edino na materi, če ga ume buditi.

Materi, ki hoče, da bi šel otrok vesel v šolo, ne morem nič drugega priporočiti, kakor da se nauči kar najnežnejše buditi otroka. Najbolje budimo otroka, če ga tiho pokličemo po imenu in rahlo potrkamo na čelo. Pri klicanju, ki ga moramo pri trdo spečih otrocih ponoviti, pozna otrok tudi v šepetu materin glas in se počasi prebudi. Sele potlej, ko otrok odpre oči, mu lahko poveš, da mora vstati. Ko se otrok prebudi, je ves srečen, če se skloni nad njim in ga dek obraz ljubeče matere. Rad vstane in preživi ves dan z veseljem licem in s smehljajem.

(Dalje na 3. strani.)

PIONIR

Don Gillman iz San Franciscu, prvi v razvoju radiobudilnic, napoveduje, da bo radijski posteljni budilni faktor na polje dolžne izobraziti.

4011 W. Madison St.
3220 Lincoln Ave.

Katka Zupančič:

Obroč okoli glave

(Poveč, ki je bila nagrajena v literarnem kontestu Prosveta.)

Rezka je sedla k mizi, podprla si glavo ter zaprla oči. Sedela je nepremično dolgo, dolgo. Potem je vstala. Trd je bil izraz njenega obraza. Naglo je pospravila posodo, se oblekla, pred ogledalom si je dala na glavo klobuk. "Glej," se je nortevala sama iz sebe, "klobuk pa le nosiš, klobuk, kakor je dejal, da ga bom; pa praviš, da je bilo vse laž, vse sama laž..." Zamejala se je presekano. Zaprla je stanovanje. Po natrlih stopnicah, ki so dišale po vlagi, je pohitela ven, še ozki hodnik med mračnimi zidovoma obeh hiš in razlilo se je po njej solnce, lepo pomladansko solnce. Pri drugem bloku je zavila, potem še enkrat in je stopila skozi vrata male lesene hiše. Vzpela se je po stopnicah in stala pred vrati Držičevega stanovanja. Ni šla baš rada tu sem, ker je težko prenašala vrti pogled Držičeve žene, o kateri so pravili doma, da je bila nekoč poskočna in vesela deklica. Nič tega ji ni ostalo. Kakor da bi bila brez življenja, oči so izdajale težko povest trpljenja.

Ustrašila se je Držičeva, kakor vsakokrat. Rezka si ni znala razložiti tega, pa je naredilo plašno i njo. Na povabilo se je vsedla in na kratko povedala, kaj da jo je zaneslo sem.

"Saj sem si mislila," je počasi in nekako boječe dejala Držičeva. Ozrla se je, kakor bi se bala tujih ušes in sunkoma nadaljevala: "Možala bi, po se mi zdi greh. Zato naj te posvarim, da se čuvaj njegovega izrabljanja." In pripovedovala je s tihim glasom povest uboge Fannie, prve Slavove žene. Poznali da sta se in da ni imela Fannie razen nje skoraj nikogar na svetu. Bila je fina ženska, edino napako je imela, da ni bila lepa za oko: koze so jo skazile. Delali da sta skupaj, pa se je večkrat potolažila, kakšen da je Slak. Ves njen denar, ki ga je imela prihranjenega, je zabil v nekaj tednih. Ko ni bilo denarja, se je začelo zlo. Kot je hodil, ni povedal, dneve je prespaval, noči trosil bogve kod, le kadar je bil pijan, je pravil o kabaretihi. Ona je z delom priužila toliko, da je bilo za sproti. On pa je vedno le "lakal" delo, in če ga je slučajno našel, je delal toliko časa, da je nabral za par noči — potem je bilo zopet lakanje na vrsti. Fannie je opešala; močna ni bila nikoli. Ko sta se nazadnje videli, je povedala Držičevi, da se čuti bolno in da ga bo pustila, kakor hitro bo boljše. Potem pa da je prišla nesreča. Ko je stopila a poulične železnice, je ta potegnila in Fannie je padla, zlomila si hrtenico in podlegla. Mogoče je bila kriva njena onemoglost. Naj bo kakorkoli — Slak je tožil kompanijo in iztožil dva tisoč dolarjev: to je bilo ono bogastvo, ki ga je nealo v domovino.

V tem sta ališali pred zadnjimi vrati drsajoč korak. "Moj bog! On gre!" se je ustrašila Držičeva in skočila v kuhinjo. Rezka se je čudno zdelo, pa je še za trenutek posedela in stegnila vrat, da je videla Držiča, njegovo sključeno postavo, suho, da bi zgorela, če bi jo prižgal. Izpod klobuka se je videl samo nos, dolg in suh. Pravi tip skopuha.

"Kakor se vidi, si počivala," se je zašalil njegov tenak, rezek glas. "Ti zmeraj počivaš, kakor da bi se lahko živelo od boje štimce. Ta leta si vendar toliko zaslužila, kar si pojedla, zdaj pa niti tega ne! Parazit!" Nobena odgovora.

Rezki je bilo sinlo neljubo, da je bila navzoča. Pa je vstala in šla v kuhinjo, da se poslovi.

"O, glej, glej," je Držič zategnil svoja tenka in široka usta na smeh, o katerem niso nje-

gove bodoče oči ničesar vedele, "nisem slutil, da imamo oblik v hiši," je dejal osladno. Jezno je pogledal na ženo. Očividno mu ni bilo po volji, da je še kdo ališal njegovi ženi namenjene besede. Hotel je namreč veljati za gentlemana, posebno če ga gentlemanstvo ni ničesar stalo in je ženo nekoč — bilo je pred leti — prav gentlemanko pretepel samo zato, ker je na lastno pest prišla na neko zborovanje in povrh še s tako obleko, ki je datirala leta nazaj, ker druge imela ni. Doma naj bo! Kaj ji je treba na zborovanja, kamor pridejo znani ljudje!

Rezka je sedaj razumela, zakaj jo Držičeva vedno spominja na preplašeno žival. Na kratko se je poslovi. "Uboga ženska!" je dejala domov grede in spričo tega pozabila svoje lastno gorje. Toda ko je zavila med zidova, jo je stisnilo i to.

Pri večerji je povedala, da se z Držičevo nista zmenili do konca.

"Tako, tako, časa dovolj, kaj ne? Prav kakor v starem kraju; saj je jutri še en dan! Pa tukaj ni tako!" je dejal pitro.

Rezka se ni mogla premagati, ne po tem, kar je bila ališala. "In ti?" je rekla trdo in ga gledala z jeklenim pogledom. Založaj mu je ostal v ustih, hitro ga je pogotilni, odrinil nizo in stegnil roko, da bi jo udaril. Ona je zardela in prebledela. Vstala je in stopila tik predenj: "Poakusi!" mu je rekla tiho in preteče. Omahnila mu je roka in ni se je dotaknil.

Dobila je delo in je delala. Hodila je v cerkev, kakor je bila vajena doma. Vendar so počasi začele vstajati misli, ki so se krizale z nauki, pobranimi svoj čas iz katolikizma in raz prižnice. Hodila je na veselice, da se je Leo Slak postavil z njo. In znanke ji niso nobenkrat pozabile povedati, da ni svoje "prve" nikoli peljal seboj. "Ni bila lepa!" so rekle in očenevale klobuke in obleke te ali one. Moški so stali za barami, med njimi njen mož. Gledali so za njo, a ona se ni zmenila za nje. Zaigrala je godba in ljudje so se parili za ples. Slajna dvorana in plesišče. Rezko nista zadovoljila. Cerkev tudi ne. "Mogoče," si je rekla, "bi čutila drugače, če bi v meni bilo drugače," je premišljala, ko jo je Leo vrtel po plesišču. "In bo drugače," je odločila.

Seznani se je z mnogimi rojakinjami in se začela zanimati za to in ono. Hodila je na delo, pa se poleg alamnikov naučila nekoliko angleščine. Točila jo je, da jo je bilo strašno poslušati, in je povzročala salve smeha tudi pri takih, ki same niso znale bolje. Ona pa je vzela vase za dobro in toliko naprej, dokler ni ugledila grč. Kmalu je znala vsaj za silo. Delala si je pot v svobodo. "Magari, če me čaka pogin, kaj zato! Rajši poginem v svobodi, nego bi v sužnosti!" Pred očmi sta ji stali Fannie in Držičeva.

Leo Slak je videl in čutil spremembo svoje žene; pihal je jeze, ko je tuhtam prinesla časopise seboj. "Le kaj ima v glavi?" je ugibal. Končno je sprevlel, da je bolje, če neha iskati, ampak da delo najde. In po dolgem času ga je res našel. Ni bilo bogve kaj, a bilo je in vrglo nekaj zaslužka.

"Bo boljše!" je sklepala Rezka, ko je videla, da dela še četrty teden. Pripravljena je bila, da mu vse nje storjene krivice odpusti, samo da bi bil odslej človek kot se spodobil. Dva meseca je trajalo njegovo poboljšanje, ko ga nekega večera ni bilo domov. Bala se je, da ga je zadel nezgod, pa so ji padle na um besede Držičeve, nanašajoče se na kabarete. (Dolge prihodnje.)

bom pa še premislila: in do četrta se še lahko odločim za tega ali onega."

To navidezno modrovanje je Beatrice olajšalo vest. Misel na četrtek jo je celo tako prevzela, da si ga je želela čim prej. Zaradi večje izbire je šla celo tako daleč, da se je dogovorila še z dvema svojima častilcem, Edwardom in Andrewom, in to ob isti uri, toda pred hišama dveh različnih duhovnikov. Po njenem mnenju je imela zdaj več upanja, da se odloči, da se lahko poroči prej kakor Barbara.

Toda Beatrice se je motila. V četrtek je prišla, ne da bi se mogla odločiti; v tem neizogibnem trenutku se je čutila v skrajni zadregi. Prišla je sicer, ker je bila primorana, in stopala je naprej, ne meneč se za svojo okolico, zatopljena sama vase.

Zares, ona ni ljubila nobenega izmed svojih štirih zaročencev in je bilo nenaravno v njenih letih, da bi se poročila brez ljubezni. In izza množice misli je vstajal spomin na Tobiasa, ki je odšel, ker jo je preveč ljubil. Zdal ga je razumela. Ohi kakaj je Tobias odpotoval!

"Dobro dan, Beatrice," začne znan glas. Ona je čutila glavo. Pred njo je stal Tobias. "Dobro dan, Tobias," je odgovorila Beatrice. "Torej ste se vrnili?"

"Da, že osem dni je tega."

"In mi še niste povedali nikakih novic! Ah, čisto ste me pozabili. Toda, drugega itak ne zaslužim, kajti bila sem hudobna z vami. Ali ste mi vsaj odpustili?"

"Zakaj ne, Beatrice... oženil sem se... In upam, da vi s svojo strani..."

"Jas!" zakričal Beatrice, "jaz se takoj poročim!"

Nato je skočila v prvi voz, ki se je pripeljal mimo, in se dala zaporedoma odpeljati k vsem štirim pastorm. Njeni štirje zaročenci so se bili že utrudili od dolgega, brezuspešnega čakanja.

Beatrice pa se je po taki hudi preizkušnji poboljšala in poročila vrliga mladeniča — čeprav posneje, teden dni po poroki svoje prijateljice Barbara.

Država Nati v Mali Aziji

Po klinopisnih tekstih iz Boghazkaja ("Vas na klanu," 150 km od Angore) se je znanje starega vzhoda v 2. tisočletju pred Kristusom postavilo na povsem novo osnovo. Pisma in letopisi kraljev pripovedujejo o prizanih in sovražnih odnosih države Hati, ovladajoče domala vso Malo Azijo, nasproti Egiptu Amenophisa IV, Tutankhamona in Ramsesa II, nasproti Babiloniji, Asiriji in drugim deželam.

Nad 1000 mestnih in deželskih imen v Mali Aziji navajajo klinopisna besedila, a za prav neznanost število njih poznamo le go. Skoraj vsi kraji so se sčasoma prekrstili, samo iz pisemnih podatkov pa se položaj ne da doznati. Zato so si znanstveniki skušali pomagati z arheologijo. Zasebni pokrovitelji so omogočili profesorju Edm. Weigandu in dr. E. Forrerju pred dobrimi tremi leti raziskavanje na mestu. Forrer je domneval, da turška beseda hüyük pomeni vselej kulturne griče, pod katerimi so skoro vsakikrat pokopani ostanki mest iz hatijske države. Ugotovila sta nič manj ko 180 mestnih selišč iz predrimake dobe. Dolinska mesta (hüyük) so v premoči, goraka mesta (hissar) pa precej redka. Prva stoji na vsestransko omejeni vzpetini, 6 do 24 m visoki, 60 do 900 m v premeru. V celoti obstoji iz glinene razpadlin in spaljenih hiš, ki so se zaradi mestnega obzidja gradile vedno na istem prostoru in v teku tisočletij nakopičile pravi hriboč. Obzidje je bilo iz dveh ali treh kamnitih obodov. A le v redkih primerih so kvadri še tu nad zemljo, ker so bili ti zidovi skozi tisočletja prikladni kamnolomu. Na vrhuncu hüyük stoji včasih močan stolp, včasih pa grad ali tempelj.

Planinska mesta leže na pogostnih skalnatih plosčah, ki jih je lahko brati, in na strmih gorah. Na neki taki plosčadi sta raziskovalca razkrila taini načrt velike palače v obliki praznih rolov, iz katerih so vsakani popu-

lili kamene palačnih zidov. Pri njih se je moralo skrbeti za vodo s podzemskimi hodniki, ki so držali do vode. Pri nekaterih sta zasledila takšne hodnike. Stolpi ter utrjena vrata dopolnjujejo sliko. Največja najdba se je našla v planinskem mestu južnovzhodno od Jozgada na grebeni Kerkjanos-Dagha. Po svojem razsegu 1.6x2.3 km dosega Boghaz-köy, prestolnico hatijske države. Za vodo sta skrbela dva umetna ribnika.

Vodilne izkopine za časovno razvrstitev vseh teh mest so kajpada črepine, ki so raznolike po barvani in razvijajo izredno bogastvo dražestnih geometrijskih vzorcev. Toda za točnejšo časovno sošledico nam nedostaja za predrimsko dobo doslej vsega podrobnega znanja. Zategadelj se mora odkopavanje plasti, ki nam bodo pokazale časovno zaporednost in s tem relativno kronologijo, označiti za najpomembnejšo nalogo bližnje bodočnosti.

Porazdelitev hatijskih naselij uči, da je bila Mala Azija v oni dobi gosteje obljubena nego dandanes. Umetno namakanje ravni okoli Konije, ki so jih šele v najnovejših časih nemaki inženirji po turškem naročilu s velikopoteznim namakovalnim sestavom zopet pridobili za kulturo, je že tisočletja do razpada hatijske države iz gole stepe napravila gosto poseljeno kulturno zemljo.

NOVO GLASBILO

Rus Teremin in Nemec Mager sta odkrila način za proizvajanje glasbe iz valov brezžične telegrafije. Vsa mogoča glasbila se dajo po tej metodi posnemati, težava je bila le v tem, da so bila brezžična glasbila enoglasna.

Sedaj pa je izumil dunajski vaučiliški asistent Leng način, ki omogoča na tem principu tudi izvajanje akordov. Njegov instrument ima v splošnem zvočno barvo harmonija, posnema pa lahko vse ostane instrumente, n. pr. flauto, klarinet, orgle, saksofon, harfo, violino itd. v najrazličnejših kombinacijah. Podoben je klavirju, samo da nima strun. Zvok nastaja z vrtenjem nazobanih koles mimo električnih magnetov, zato mu je dal Leng tudi ime magneton. Čeprav naprava še davno ni popolna, je vendarle vzbudila ogromno zanimanje na velesejmskih razstavah na Dunaju in v Lipskem.

RADA BI IZVEDELA

za mojega brata Maks Kosa; kdor bi kaj znal o njem, prosim, naj mi to sporoči, ako bo sam čital, naj piše svoji sestri na naslov: Jozefina Kos, pri Mihaelu Černeževu v Ptuj, Jugoslavija. — (Adv.)

Agitirajte za Prosveto!

Hrana v mojem želodcu se je spravilo v kopo

AMPAK NOVA IZNAJDBA MI JE PRINESLA ODPOMOČ...

"Tpeala sem v e let," piše Mrs. Anna E. Klinger. "Niti je niti nisem mogla, ker se je hrana spravila v kopo v mojem želodcu. Pekotje, plini in kieli želodec je bila posledica. Trjnerjevo grenko vino mi je dalo pomoč. Uredil je moja čreva kot še nikdar prej. Odgnalo je vse pline in želodčne nered. V desetih dneh sem lahko jedla vse iz kroja, celo fižol. Sedaj se počutim kot nova ženska. Jem laglje, spim boljše in povrnla se mi je čudovita energija."

Izvrstna nova štiri koristna zeliščna tonika—Trjnerjevo grenko vino—odnese zaostanke iz vaših prostorov—želodec, jeter, lednega mehurja in črev. Prijazno izliti ves slast, pomaga prebavi in daje novo moč.

Zastoj 10-dnevna poskušnja

Pojdite k vašemu lekarnarju. Kupite steklenico Trjnerjevega grenkega vina. Jemljite ga po predpisu skozi deset dni. Potem ako niste zadovoljni s izboljšanjem, vrnite kar je ostalo vašemu lekarnarju in on vam povrne vaš denar. Začnite ta izvrstni poskus še danes—popolnoma na našo odgovornost.

TRINER'S BITTER WINE

Ali ste naročili na dnevnik "Prosveto"? Podpišajte svoj list!

NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"

Conjeni brat (sotro) S. N. P. Jednotel

Po sklopu 9. ročne konvencije se sedaj lahko naroči na list Prosveto prišteje sklop, dva ali tri štane iz ene družine in iz enega nadzora i naročnin. List Prosveto stane na vsa enaka na štane ali nočane \$3.00 ene letne naročnine. Ker pa štani še plačajo pri sestavenju \$1.25 za tobo se jim to prišteje k naročnin. Mi pritejemo enega, dva ali tri štane ene družine k sui naročnin. Torej sedaj ni vroča, roči, da je list p drag za štane S. N. P. J. List Prosveto je v vseh knalnica in gotovo skore v vsaki družini nakdo, ki bi rad čital list vsak dan. Torej sedaj im prilika, da se tudi vi naročite na dnevnik Prosveto. Cena lista Prosveto je:

Za Zdrul. države in Kanado \$6.00	Za Clesro in Chicago je
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in.....
2 tednika in..... 8.50	2 tednika in.....
3 tednike in..... 12.00	3 tednike in.....

Isposlajte spodnji kupon, prilijšite potrebno vrsto denarja ali Money Order v planu in si naročite Prosveto, list, ki je vaš lastnina.

Pojasnilo:—Veseli kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J. ali če se preseli proč od družine in to zahteval sam svoj list tednik, ki se jim to prišteje k naročnin. Mi pritejemo enega, dva ali tri štane ene družine k sui naročnin. Torej sedaj ni vroča, roči, da je list p drag za štane S. N. P. J. List Prosveto je v vseh knalnica in gotovo skore v vsaki družini nakdo, ki bi rad čital list vsak dan. Torej sedaj im prilika, da se tudi vi naročite na dnevnik Prosveto. Cena lista Prosveto je:

Prosveto, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Prišlečno pošiljam naročnino za Prosveto vrsto \$.....

Ime..... Čl. družine.....

Naslov.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Ustavite tednik in ga prilijšite k moji naročnin od sledoših članov mo družine:

Ime..... Čl. družine.....

Ime..... Čl. družine.....

Tiskarna S. N. P. J.

SPREJENA VSA

V TISKARSKO OBRT SPADAJOČA DELA

Tiska vabila za veselice in sňoče, vizitnice, časnike, knjige, kalendarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA CLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo Tiskarne. Cene smernne, unifikno delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY

2657-59 So. Lawndale Avenue

CHICAGO, ILL.

TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTRENA POJASNILA

A. V.: Štirje četrtki v enem tednu

Beatrice je kar nenadoma zatelela, da bi se poročila. Že davno se je bila z nekim izziva-njem izrazila, da se doslej še nihče izmed njenih častilcev — pa naj si bo obdarjen še s takšno popolnostjo — ni mogel pohvaliti, da bi bil omajal njeno neodvisnost. In ker je bila lepa in očarljiva, in vkljub temu ni manjkalo najsijajnejših partij med filadelfijskim mladim svetom. Njej je bilo treba samo izbrati — a Beatrice je imela zlobno veselje s tem, da jih je odbijala druge za drugim. Vendar pa je skušala ohraniti svojo oblast nad njimi.

Tobias, ki je bil brez dvoma najbolj zaljubljen, ni mogel več prenašati njene igre in se je vkrcal za Evropo, da bi vendar že pozabil to nedostopno lepoto.

Beatrice je sodila narobe, da jo je zelo malo ljubil, če se je oddajil od nje in njenih čarov.

Beatrice je torej nenadoma zahotelo močovit. Ta izprememba se je izvršila v njej tistega dne, ko ji je njena prijateljica Barbara sporočila, da se kmalu poroči. Kaj takega se ne smalo zgoditi. Vsekakor se mora tudi

ona poročiti in to prej kakor njena prijateljica Barbara.

Beatrice ni ostalo drugega, kakor da si izbere ženina, in to je bilo hitro storjeno. Se tisti dan je igrala tennis ravno z Allanom, enim izmed svojih flirtov. In ker ji je bilo vse eno: ta ali kak drugi. Izvzeti pri mlademu človeku novo prizanje ljubezni je bilo njej malenkost. In ko se je bil Allan še ves zamotal v njene sladke mreže, mu Beatrice reče: "Vse je gotovo, dragi, nikake ovire ni, da ne bi postala vaša žena... Samo, to se mora izvršiti zelo hitro. Danes je ponedeljek... V četrtek, ali hočete?" — "V četrtek!" — "Da — kakšna sreča!" — "Dobro... Prikrbite si dovoljenje in pridite ob 11. uri pred hišo pastora, ki stanuje v vaši ulici... Torej v četrtek, dragi..."

Nato se je oddaljila, pustivši Allana čisto prevzetega od sreče. Nato je šla na čaj v Majestic, kjer je imela svojo mizo. Komaj si je bila vsedla, je opazila Lawrencea, zopet enega izmed svojih žrtev, in mu poklonila enega svojih najbolj dražestnih smehljajev. Lawrence se je vzdignil in jo prosil, če sme prisesti k njeni mizi.

"Vi ste mi vedno dobrošli, dragi," mu odgovorila ona... "To liko časa se nisem imela prilike pogovarjati se z vami." Nato

ga je skrivaj pogledala. Lawrence je bil lepši od Allana. Mogoče ni ravnala prav, da je dala svojo prostost prvemu, ki ji je prišel nasproti. Vse to je premišljevala in se zopet ljubko nasmehnila Lawrenceu, ki je še nikoli ni bil srečal tako ljubez-nivo.

"Ali draga Beatrice," ji reče, "zakaj ste vendar tako lepi? Zakaj vas ljubim, ko mi neprestano odrekate svojo roko?"

"In če bi še enkrat poakusili?" — "Nikdar se ne norčujte iz mene!" — "Ne, narobe," mu odgovori Beatrice, "mislím popolnoma resno, poročiti se hočem prej ko mogoče."

"Ob pamet me spravljate! Kateri dan že, na primer?"

"Kaj, če bi v četrtek," mu odgovori Beatrice. "Pridite ob enajstih pred vrata našega prijatelja, pastora Smithsona. Mi silite na dovoljenje!"

Potem ko je Beatrice zapustila Lawrencea še vsega srečno imenadenega, si je rekla: "Ni ravno preveč pametno, kar počenjam... Dva sestanka v četrtek, ob isti uri, da se poročim... Lahkomiselno sem se ponudila Lawrenceu, ki mi prav za prav nič bolj ne ugaja od Allana... A končno, mislim, da me ta dvojna ponudba ne more prisiliti, da bi vzela katerega-koli izmed teh dveh... Sicer